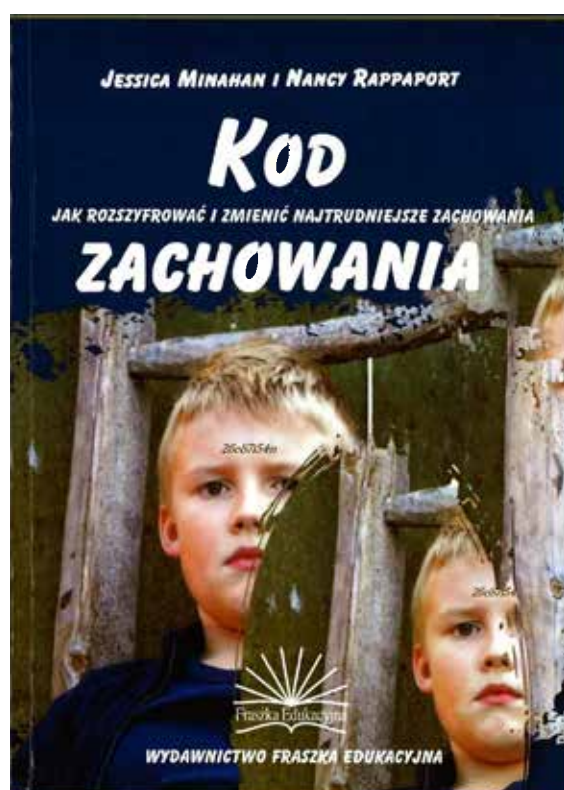
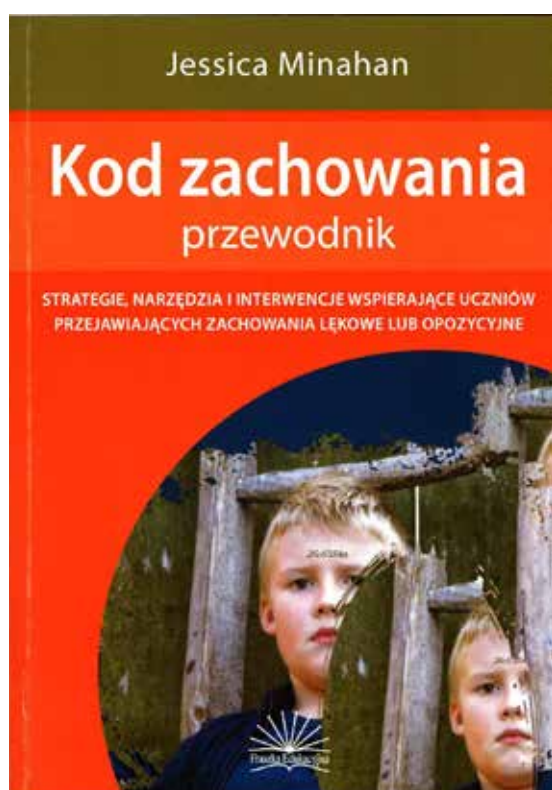

Marta SENENKO-LICHOGRAJ

Kod zachowania. Jak rozszyfrować i zmienić najtrudniejsze zachowania.

Jessica Minihan, Nancy Rapaport, tłum. Magdalena Kołodziejczyk,
Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2014.

Twój uczeń sprawia, że czujesz się bezradny? Masz wrażenie, że twoje interwencje nic nie wnoszą, a uczeń zachowuje się tak, że nie wiesz, co robić?

Z ogromną radością polecam książkę – przewodnik dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów i psychologów szkolnych, którzy czują, że spotkali ucznia wymykającego się z ram standardowych „procedur szkolnych”. Ucznia, który wymaga całkiem innego planu działania. Taki plan FAIR podsuwają nam autorki Kodu zachowania Jessica Minahan i Nancy Rapaport pracujące w USA. Swoje doświadczenie opierają na pracy klinicznej oraz praktyce w szkołach publicznych z uczniami z zaburzonymi zachowaniami i emocjami. Litery akronimu oznaczają 4 elementy planu interwencji behawioralnej. Są to: 1) postawienie hipotez dotyczących przyczyn zachowania; 2) wprowadzenie ułatwień dla ucznia (takich jak dodatkowe przerwy, odpowiedni dobór rówieśników do wsparcia); 3) ustalenie strategii interakcji czyli nawiązanie bliższej relacji z uczniem; 4) ustalenie sposobów reagowania. Sądzę, że najtrudniejszym dla polskich nauczycieli elementem planu FAIR, może być ustalenie, które z naszych zachowań są bezproduktywne.

Autorki doskonale rozumieją, że przygotowanie nauczycieli obejmuje jedynie skąpe elementy wiedzy z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży, a jest ona obecnie niezwykle potrzebna. Widzą też ogromną presję wywieraną na szkoły, aby skutecznie i efektywnie uczyć. Z empatią podchodzą do nauczycieli, którzy często pozbawieni są profesjonalnego wsparcia i dzielą się z nimi własnymi doświadczeniami, opisując konkretne interwencje.

Bardzo pomocna, w trudnych sytuacjach, jest też superwizja oparta na analizie zachowania ABC, najlepiej poprowadzona przez osoby spoza szkoły. Być może niektórym wydaje się to nierealne w obecnych warunkach, ale ja widzę tu ogromne pole do działania poradni psychologiczno-pedagogicznych, które w myśl nowych przepisów prawa oświatowego, zaczną bliżej współpracować ze szkołami.

Jak zakodowane jest zachowanie niektórych naszych uczniów, że nawet doświadczeni belfrzy doznają porażki? Otóż często mylnie oceniamy przyczynę zachowania, która może być inna niż wskazują na to okoliczności. Niewłaściwe zachowanie uczniów to jedynie objaw problemu, którego źródła nie zawsze są łatwe do ustalenia. Mamy ogromne zrozumienie dla uczniów o określonych niepełnosprawnościach (niedostępujących, niewidomych, na wózkach), dlaczego zatem nie rozumiemy uczniów strauumatyzowanych, opozycyjno-buntowniczych, agresywnych, depresyjnych, lękowych?

Książka nie jest łatwa w odbiorze, właściwie czytałam ją na raty i powracam do niej co jakiś czas.

Marta SENENKO-LICHOGRAJ – nauczyciel konsultant w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej Samorządowego Centrum Doradztwa Nauczycieli w Warszawie Wydział w Siedlcach, psycholog, od 17 lat nauczyciel szkoły integracyjnej, realizator Szkoły dla Rodziców i Wychowawców.